

PUFARRADES

■ Iniciació a Patrick Modiano

Hi ha gent de la cultura que no ho reconeixerà ni sota la pressió d'un interrogador de l'Stasi, però molts correm a cada nova concessió del



Nobel de literatura a fer la petita o gran iniciació en l'escriptura del premiat, sobretot si és occidental. I ha estat el nostre cas i **Patrick Modiano**, del qual hem fet cerimònia iniciàtica amb el llibre publicat en català **Perquè no et perdis pel barri** (Proa, 2015). Lectura agradable, amb un punt enigmàtic ben aconseguit i detalls

de bon narrador que, malgrat tot, no deixa gaire empremta en la memòria. Hi insistirem.

■ 'Els desposseïts' de Szilárd Borbély

Més bon pronòstic, *a priori*, presenta la lectura d'**Els desposseïts**, de **Szilárd Borbély**, el llançament estel·lar per a la tardor d'Edici-

ons del Periscopi d'aquest autor hongarès mort l'any passat. Us deixo amb el fragment inicial: "Caminem i callem. Ens portem vint-i-tres anys. El número vint-i-tres no es pot dividir. El vint-i-tres només és divisible per ell mateix. I per u. Hi ha una solitud així entre nosaltres. No és possible fraccionar-la. Cal tragar-la sencera".

literatura



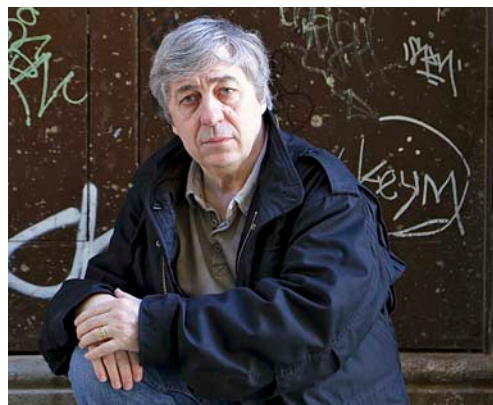
GUILLEM PUFARRÉ
guillempufarre@gmail.com

Les bones intencions



La quarta paret
SORJ CHALANDON

Edicions de 1984,
Barcelona, 2015
Novel·la, 297 pàgines



Sorj Chalandon, en una visita promocional a Barcelona.

Algun escriptor de mena ho podria explicar molt millor que no pas jo, però certament no deu ser pas fàcil abordar l'escriptura d'una nova novel·la després de publicar un llibre tan categòric com *Retorn a Killybegs* (2011), la colpidora història amb traces de realitat d'un activista de l'IRA traïdor a la causa amb la qual el francès Sorj Chalandon guanyà el favor de la crítica i el reconeixement de milers de lectors.

Hi havia en aquella novel·la, a més d'una escriptura i un estil poderosos, una eixordadora sensació de versemblança, de veritat, fruit del bon olfacte i de l'experiència de Chalandon com a corresponsal a Irlanda del Nord. En tancar el llibre, el lector tenia la sensació que havia viatjat a l'interior dels budells del conflicte de la mà d'algú que, indefectiblement, l'havia viscut com a observador en la primera línia.

La quarta paret és fruit també de l'experiència periodística del francès, en aquest cas a una altra zona conflictiva com ara el Líban, tot just als anys 80, quan la guerra passava pel seu apogeu i es visqueren episodis tan esgarriuosos com la matança al camp de refugiats de Sabra i Shatila. Però el plantejament és segurament més audaç i, sens dubte, més literari: un dramaturg grec de religió jueva, Samuel Akunis, tracta de representar *Antígona* a Beirut amb actors de tots els bàndols en conflicte: palestins, drusos, cristians, xiïtes i maronites. Una demostració que la pau i la col·laboració entre tots plegats és possible. Una malaltia terminal fa que demani a Georges, un amic francès, que acabi les molt complexes gestions que requereix el muntatge.

Atesa la virulència del conflicte i la incompatibilitat entre els bàndols, Chalandon exigeix molta complicitat del lector, un esforç d'abstracció i de fe quasi religiosa en les seves bones intencions. Val a dir que el desenvolupament de la narració ajuda, com ara la construcció del contradictori i suggestiu personatge de Georges. I, per sobre de tot, la mestria com a narrador de Chalandon, la seva capacitat de traslladar-nos amb la seva prosa tallant i severa a la brutalitat i el salvatgisme de l'escenari bèl·lic. L'habilitat per remoure a través d'una història que cobra el verdader i descoratjador sentit amb un plausible desenllaç de múltiples ramificacions.

Potser *La quarta paret* presenta alguns problemes, no arriba als nivells d'excel·lència de *Retorn a Killybegs*, però té quelcom d'indefinible i magnètic. Fascinant i demolidor.